

Nr 121.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen i fråga om pension åt folkskolläraren Anders Ehrnells änka Anna Maria Ehrnell, född Jonsson; given Stockholms slott den 4 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga om beredande av pension åt folkskolläraren Anders Ehrnells änka Anna Maria Ehrnell, född Jonsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Ehrnell var född den 28 november 1867 och avled den 7 juni 1904;
att Ehrnell, efter tre terminers tjänstgöring som lärare vid mindre folkskola i Idre skoldistrikt, tjänstgjort såsom småskollärare i Älvdalens skoldistrikt

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 121.

under tiden 1892—vårterminen 1902 och en del av höstterminen 1902 samt såsom vikarierande folkskollärare i Idre skoldistrikt 11 veckor höstterminen 1902, 30 veckor år 1903 och 19 veckor vårterminen 1904, vilken sistnämnda vårtermin slutade den 22 maj 1904;

att Ehrnell den 7 februari 1904 valdes till ordinarie folkskollärare i Idre skoldistrikt från och med den 1 juli samma år;

att han icke var delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa;

att han såsom dödsbodelägare efterlämnade änkan Anna Maria Ehrnell, född Jonsson, vilken är född den 28 juni 1870, samt tvenne i äktenskapet födda barn;

samt att änkefru Ehrnell alltsedan mannens frånfälle befunnit sig i behövande ekonomiska omständigheter och att barnen icke kunna i nämnvärd utsträckning bidra till hennes uppehälle.

Därest Ehrnell hunnit före sin död tillträda den ordinarie lärarebefattning, till vars innehavare han blivit vald, och därmed blivit delaktig i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, skulle änkefru Ehrnell blivit berättigad till pension, vilken från och med år 1920 enligt punkt 6 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet av pensionsanstaltens reglemente den 31 december 1919 (nr 878) skulle hava utgått med 450 kronor för år jämte dyrtidstillägg.

I punkt 8 av nyssnämnda övergångsbestämmelser stadgas, att efterlevande efter den, som icke varit delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa och som avlidit före den 1 januari 1920 och vid sin död innehade anställning som lärare med full tjänstgöring vid av skoldistrikt inrättad folkskola, må, om de styrka sig vara i behövande omständigheter, av pensionsanstalten förklaras berättigade till pension, beräknad efter ett familjepensionsunderlag av 300 kronor. Å dylik pension utgår pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 361) med 90 kronor samt dyrtidstillägg.

Genom beslut den 13 augusti 1937 har statens pensionsanstalt funnit sig förhindrad att jämlikt sistnämnda bestämmelse tilldela änkefru Ehrnell pension efter mannen, när denne avlidit efter det han frånträtt sin befattning som vikarierande folkskollärare och innan han tillträtt den ordinarie befattning, till vars innehavare han blivit vald, och sålunda icke kunde anses hava vid sin död innehaft anställning som lärare vid folkskola.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 augusti 1937 dagtecknad skrift har änkefru Ehrnell anhållit att — om möjligt med viss retroaktiv verkan — få sig tillerkänd pension efter mannen.

Statens pensionsanstalt har i utlåtande i ärendet förklarat sig med hänsyn till de säregna och behjärtansvärda omständigheterna i förevarande fall icke hava något att erinra emot att förslag förelades riksdagen om beredande åt änkefru Ehrnell av pension, förslagsvis utgående från och med ingången av år 1938 med belopp, som skulle hava tillkommit henne vid tillämpning av förutberörda stadgande i punkt 8 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet i pensionsanstaltens reglemente.

Statskontoret och skolöverstyrelsen hava anslutit sig till vad statens pensionsanstalt anfört.

Såsom av den föregående redogörelsen framgår kan änkefru Ehrnell icke tillerkännas någon pension efter mannen med stöd av gällande föreskrifter, ehuru omständigheterna i fallet äro sådana, att hon enligt grunderna för dessa bestämmelser borde få komma i åtnjutande av pension. I likhet med ämbetsverken finner jag därför, att pension bör i särskild ordning beredas henne. Jag finner mig även kunna biträda ämbetsverkens härvid framlagda förslag, enligt vilket änkefru Ehrnell skulle komma i åtnjutande av pension med 300 kronor för år jämte tilläggsförmåner. Pensionen synes mig skäligen böra få utgå från och med augusti 1937, under vilken månad änkefru Ehrnell inkommit med ansökning om pension.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att folkskolläraren Anders Ehnells änka Anna Maria Ehnell, född Jonsson, må räknat från och med den 1 augusti 1937 från statens pensionsanstalt erhålla pension, såsom om punkten 8 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet i anstaltens reglemente varit å henne tillämplig.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ragnar Sundén.